

Openingsrede Sinode Suid-Transvaal.

26 Maart 1963.

Die Broederskaps in die Kerk van Jesus Christus.

1 Petrus 1:13-25 (Teks: 1 Petr. 1:22)
Hoogewoarde Vergadering, en Heb. 13:1

Hoogewoarde Heer en here,

Liefde Broers en Susters in Jesus Christus, onse Here,

Sedert die vorige byeenkoms van hierdie Sinodale vergadering in 1959 het die heuglike gebeurtenis van die organisatoriese versuiging van die Gefedereerde Ned. Gesef. Kerke plaasvindend waardeur hierdie Sinode nou nie meer as Streeksinode van die Transvaalse Kerk bly voortbestaan nie, maar dat dit van nou af as een van 7 gebiedsinodes onder die Ned. Gesef. Kerk sal voortbestaan. Deur hierdie nuwe samestelling en nuwe skakeling kry die besoedlagryge van elke Sinode 'n groter betekenis omdat die besluite van een deel die Kerk in sy geheel baie meer gaan raak - ten goede of ten kwade.

Verder het in die rees die Moderator van die Sinode, ds. C.B. Brink, die beroep as Sendingssekretaris van die Noordtrek van Transvaal aanvaar en wil ons nie vergeet om hier ons dank te woorde God die Here te betuig vir die besondere dienste wat hy o.a. vir ons Kerk in die Suidtrek en by name aan die Rand gelees het nie.

Dit pas ons ook om met diepe bedrueie kennis te neem van die afsterwe van 11 Evangeliedieners wat gedurende hulle bedrueie op 'n besondere wyse aan die Transvaalse Kerk verbonde was - agt van hulle in ons Suidtrek.

Geleesende hierdie setting sal die Sinode ook afskeid neem van een van sy mees geleesde en bedrueie Evangeliedieners, ds. T.C. Esterhuizen.

ons huidige Sendingsekretaris, wat die Transvaal-
se Kerk in verskeie hardaanghede oor 'n tydperk van
42 jaar met saamlelikheid en toewyding ge-
dien het.

in Omsig oor die lys van name van Evangeliedie-
noms wat lode is van hierdie vergadering bring
mi net aan die lig die groot misseking van heek-
kragte sedert ons Sinodesitting van 1959 mi,
maar ook die groeiende aantal van mine saam
as jongere broers wat nou aanbei in ons Sino-
dale gebied. Aan aktual van hulle bid ons as
broers in die Here 'n hartlike heekom in ons suide.

Ons vergader in 'n tyd waarin daar groot aan-
wentskeige besig is om plas te word mi net in
ander wêrelddeke mi, maar ook in die vasteland
van Afrika, mine ontdekkeinge en uitweddige,
dieper noworsing en snelle tegnologiese ontwikkelkeige
ste die mens dag na dag voor talle van mine
en onbekende situasies. Daarby is dit 'n tyd van
gusting van gedagtes, botsing van ideologiese,
soeke na mine waarhede, toetsing van aan-
vande tradisies en morele waardes. Niemand
sprink dit by mi - mi die wêreld mi en ook
mi die Kerk mi. Dis 'n tyd wat dees by mi-
dunklose toetsing die bankrotshap van die wêreld
duidelik blootle, maar ook die Kerk van Christus
Jesus word getoets soos nog nooit voretervore.
As uitstaande kenmerk van ons tyd naam ons
die verwarring wat te bespeur is in die gemakke
van mens, 'n gevoel van omwastheid en omwichtig-
heid, van 'n kind wat sy vader heekoor het.
Die wêreld het geen Vader meer mi.

In in hierdie situasie in hierdie wêreld word die Kerk geroep om homself opmunt te verstaan oor sy boodskap, sy getuenis, sy lewe en sy diens. En die Kerk wat waarlik Kerk van Christus wil wees sal met die raad van die saak in so in tyd terug-keer tot die fundamente waarop sy lewe gebou is - die Woord van God. Dis sy enigste en blywende vastigheid, die nood van die tyd duff die Kerk terug na sy enigste grondvesting: die ewige Woord.

Maar nou is dit onvermydelik dat in hierdie teruggyging na ~~die~~ 'n helder en suiwer Bybelse getuenis, gegrand op Gods woord en ons Bekennisskryfte, daar groot verskil van mening sal wees oor die antwoorde op omstrede vraagtukke wat die lewe en toekoms van die Kerk en sy lidmate raak. Die gevaar is ~~bestaansaanwysing, het ons dikwels~~ ~~dit nie al aangeraad of persoonlik behof nie~~ van hoogspanning allerlei instansies van buite, die Kerk van Christus. (Binnestrik of eubinnestrik) wil gebruik en hulle wêreldse oagtrike te vermenslik. Daarom word die Kerk geroep as liggaam van Christus, as Bond van die heilige Boudigam, en sy in diep afhanklikheid van en gehoorsaamheid aan God ^{en sy Woord,} en juis daarom selfstandig en onafhanklik van alle wêreldse groothede en magte, sy getuens te gee. Gebonde aan God in Christus, sy Hoof en Here, en daarom van geheel die wêreld vry.

Daar bestaan egter in groter gevaar waantien gewaak moet word - dit naamlik dat in die onvermydelike ernstige verskil van mening wat mag ontstaan en wil bestaan, die band van Christelike liefde en broederskap ernstig shade kan ly, dat in ons nouste sake na die waarheid ons die eenheid en die liefde in Christus sal verloor (verword).

4.
Aan suke woude kan die Kerk van Christus baie
van sy leuensbkeed verloor, tot bringde van die
Bose en tot smaad van die liggaam van die Here
Jesus. Dat dit in ons Kerk ook, ^{vandag} in menslike gewoone
is sal niemand wil oetken nie. Daarom dat ons
broederskap vandaan gaan oor die Broederskap in
die Kerk van Jesus Christus.

Maar as ons oor broederskap praat, meet ons
oppas dat ons nie ons menslike - en daarom sondig-
begrippe oor broederskap wil handhaaf en op die
voorgand stel, of met 'n sentimentele beroep op
anderkerige goedwilligheid die onseker hoop uit-
spreek dat alles sal reg kom nie. Hier, soos in
alle ander dinge, word ons geroep om terug te
gryp na God se woord - en die getuissis wat die
woord ons gee oor die broederskap in die Kerk van
Christus Jesus. Die bepaalde gedulde in die Skrif deel
deur ons gelies is veral die woorde in 1 Petr 1: 22:
"As julle in gehoorsaamheid aan die waarheid julle
"siele deur die Gees tot ongewensde broederskepe ge-
"reinig het, meet julle mekaar minig liefhe met"
"rein hart" Hierdie woorde word hier ons saam-
gevat in die sin uithe die van Hebr. 13: 1 - "Die
broederskepe meet bly"

Om hierdie Bybelse broederskap spreek ons dan
deur te wys op:

I Die Wese van die Broederskap:

Ek hoef u nie te herinner dat die geskiedenis
van die eerste Christelike Kerk dit as glorieghe
feit menspuel het al die band van liefde en
broederskap wat omme Christene gehous het -
in broederskap wat deur die mensel raakgesien
en hulle met jalousheid verree het. Die be-

Keerlinge tot die Christendom het nie net toegesien tot in myne geloof nie, maar deur daardie geloof tot in myne gemeenskap, in Keenonia van myne maat op in myne en hier vlak benyg het. Nulle hulle sene het in myne demunie betree. Die natuurlike en godgewilde verskeidenheid in hulle samekoming word deur hulle nog altyd erken en aanvaar en eerbiedig, maar bo alle grense van taal en kultuur, van stand en gheerheid, van geslag en ras kom in gemeenskap tot stand wat in eenheid betuyg en in liefde ~~betuyg~~ beleef wat die Keek vernyk en die wêreld verbaas. Hierdie gemeenskap draveral die volgende kenmerke:

1. Misvromheid: Dis sêke die misvromende kenmerk - die liefde wat gheue het, die agape. Hier alleen is Jesus die mate wat dit is in myne perspektief en met in totaal myne inhoud kom bring in betuyg nie, maar ook Paulus, Petrus, Johannes en Jakobus kom in al hulle broere Keer op Keer daarop terug: hier alleen besuyg hulle die Krag en die sijn van hierdie liefde nie, maar ook hulle mekaar geduyg op om dit in toekommende mate te help, te veid en te besef (Gal 5:13, Efese 5:2, Fil. 1:9, 2 Petr. 1:7 ens.) Een en almal besef: dis om van ons kosbaarste kleynode wat nie beskadig mag word nie.

2. Verdragtigheid: Ek gebruik met opset die woord omdat dit die minste sterke woord: verswaadheid insluit en verskade. Onmiddellik na die uitstorting van die Heilige Gees word hierdie kenmerk van die broerskap gemeld: die verdragtige optrede van die ~~van~~ gemeente.

van Jezus Christus in ^{de} Tempel somel as in hulle
huise. Daar was 'n sinige saamhangend, 'n
heilige saeke om alle sondige werdelinge en kon-
deldheid te vernag en te bestry. Met die eenheid
van sijn en sijn het geveel die eendragtigheid
van woord en werk.

3. Openheid: Dit val ons dadelik op - die open-
heid in die verhoudinge van die meeste Christene:
'n afwesigheid van agterdog en wantroue, 'n saeke
om mekaar te aanvaar en te verstaan. Daarom
ook die bereidwilligheid om oor en meer oostig
te word van onsuimer gesindhede en hefde-
lose dade en om kritiek van mekaar in hefde-
te ~~te~~ gee - en te ontvang. Meenie mislei word
om te dink dat daar nie soms baie ernstige
verskille was wat tot groot twis en tweedrag
kon lei nie. Gaan dus maar net Hand. 15 en
Galasiërs 2 om reuse te herinner aan twee
groot knoisamblikke in die lewe van die jong
Kerk - knoisse waarin verskille nie verswyg of
ontwyk of vooraf besleg is nie, maar waar die
openheid van ges en bereidwilligheid om eerlike
en outrukklik na mekaar te luister deur Gods
ges gebruik kon word om die gemeente te sien.

4. Gehoorsaamheid: maar al hindie kenmerke was
alkeen moontlik omdat daar 'n gehoorsaamheid was
in bereidheid om in alles en bo alles te bring voor God
en sy woord en om hulle hulle lewe, denke en
wille, te stel onder die heerskappy van daardie
woord. (Rom. 13:10, 1 Joh. 5: 2-3, 2 Joh. vs. 6). (X)

Is dit 'n wonder dat in wêreld in verbasing ge-
otaan het voor so 'n broederskap?

⓪ "En dit is die hefde dat ons woude volgens
sy geveel"

II Die Grond van die Broederschap

As ons hier dan te doen het met 'n vestigings wat uniek was in die geskiedenis van die mensdom, is dit beslis nodig dat ons sal vra: waartoe het dit voortgespuit? waaraan was dit gekoppeld? Was dit gelieë in 'n grootse opswelling van menslike emosies? Of in 'n minhartige beoefening van goeie dade van deus en barmhartigheid?

Laat ons dadelik alle valse opvattinge oor die grond van die Christelike broederschap by die wortel afsny. Wie eerslik en onbewaagde soek sal moet erken dat dit nie verstaanbaar was in 'n bepaalde gesindheid van haat, of in 'n neigings van mensdomskende, of in 'n propagering van onversuimende beginsels of in 'n beoefening van sekere heftedienste van mekaar. Die Volks- en Kultuurbond was ook nie die basiese neigings nie, ook nie die beoefening van die aanset van 'n Nagmaalstapel of die een Doop nie - haevel hier die Sakramente ookal daardie broederschap uitgedruk uitdrukking wolk en dit bevorder het.

Ne, laat ons dit dadelik erken: beide broederskap moet nie gesoek word in die mens nie - ook nie die Christene: sy geloof, sy hoop, sy liefde nie, maar in God en God alleen - God die Vader, God die Seun, God die Heilige Gees.

God die Vader: In die harte van die Christene het die bemoeging ontstaan en gegroei dat alle gemenskap tussen mense alleen moontlik word omdat God gemenskap kon soek het met die mens. „Hierin is die liefde: nie dat ons God liefgehad het nie, maar dat Hy ons liefgehad het en sy Seun gestuur het as 'n versending van ons sondes“

Mer die onbegryplike en onbegrensde doad van God het gedrag die gedagtes en optrede van die Christene aorkens - dat God die Reine, die Smetelose, die Heilige, Nieu gemenskap seek met ons die Onreine, die besmette, die onheilige.

2. God die Seun: In die verskyning, die Nieu van Jesus Christus na Mer die wêreld, ~~het~~ die se grond van die broederskap van die kerk - die wete dat in Christus alleen gemenskap, heifer, broerskap moontlik is en dat buite Hom en seuder Hom alle vorms van broederskap en heiferbetroeginge of verdraai^{word} of tangaan. Dis in die feit van sy Ouer Broerskap wat Hy bywilling op Hom gemin het dat in ons die deur na in mine gemenskap oopgemaak het. Ook hier, soos in alle ander dinge, is alleen Hy die deur.

3. God die Gees: Maar die otkot. band wat ons kan bind is die persoon van die Heilige Gees wat woon in elke lidmaat, in elke ware gelowige wat gewas is in die bloed van Christus. Wat se Petrus ? "As julle in gehoorsaamheid aan die waarheid julle siele deur die Gees tot oorgevinsde broederheifer gereinig het" Dus: dis die Gees van God wat die leme nek, wat die heifer laet ~~gebore word~~^{strek}, wat die drang tot gemenskap laet gebore word. Dis die persoon van die Heilige Gees wat deur sy goddelike gestalte Nou gestalte gee aan ons broederskap! Hy bemek die eenheid, Hy dring ons tot gemenskap - Hy alleen!

9.

In nie dit begin verstaan en bely, ontdek
doorens die eghheid en die diepte van in on-
derhige hand van geloof en liefde en eenheid
wat net die Christen ken en ewaar!

III) Die Vraag van die Broederskap.

Dis byna nie nodig om hiervoor iets te sê nie.
As gevolg van hierdie duidelike besef ^{en belyning} van
die grond waarop hierdie broederskap gesien het,
sien ons dat hier in kerk is wat bly in die
lig. Die liefde van God in Christus Jesus het
sowel meer plek gekry in die lewes van die
lidmate dat noodwendig die gemeenskaps-
betsorging verdiep en die verhoudings geweldig
is. In ges van ootmoed het gekom, skuld
is - waar nodig - teenoor mekaar bely. Waar hoog-
moed of bitterheid of selfsug of nagyn ~~was~~
~~is~~ gedreig het om die eenheid te ver-
brekkel of die gemeenskap te vernietig, daar
het God deur sy ges die gemeente se oë hier
die gewone gesien en hulle vermaan.

Hierdie liefde het egter noodwendig leiding
moegebring - want die ware liefde is soms
skynbaar hard en soude te keep bloot, om
verbringe bese gesindhede aan die lig te
bring. Hier net eikelinge het daarende gekom
nie maar soms in hierdie gemeente waar liefde
hier die waarheid bely en hoefes mees
word so die meugde van broederskap wat
nie kan standhou op ware fondament van
in skynenheid en ges van oneghheid nie.

Maar dewe en bo dit alles groei die beooging
 van die liefde van God in Christus Jesus ~~met~~
 deur die Heilige Gees. Daarom dat Petrus
 ook die spreuk doen in sy Tweede brief (2 Petr. 1:7)
 „In veeg by die godsomg die broederlike en
 by die broederlike die waasteliefde“. En daarom
 dat die skrywer aan die Hebrëërbrief ook
 die gemeente so ernstig vermaan (Heb. 13:1):
 „Die broederlike meet bly“

Slot: Laat ons nou vir 'n oomblik in diepe
 eerlikheid nagaan na onsself as Evangelisemas,
 as lede van Kerkraede, as lidmate van ons Kerk.
 As ~~God~~^{Christus} vandag die telt met aante volgens die
 eis van sy Woord oor die broederskap in ~~die~~^{sy} Kerk,
~~van sy~~ wat sal sy uitspraak wees?

Laat ons dink se dat, volgens die getuie-
 nis van ander Protestantse Kerke in ons land,
 die saak vir almal op dieselfde vlak lê, dat
 hier geen rede is vir enige Kerk en hoer bo
 enige ander Kerk te rekef asof die Christelike
 gemeenskap, die Koinonia, in een Kerk ininger
 en onderling keejen word as nie in ander nie.
 Daarom meet dit ook nie so gesien word asof
 ons wil tekenne ge dat in ons eie Kerk dit
 slegter daaraan toe is as in enige ander Kerk nie.
 Maar vandand, hier, is ons nou nie bezig met
 ander Kerke nie. Daarom na ons nou: Hoe staan
 dit met die broederskap in ons Kerk?

By al die mooi openbaringe van liefde,
 gemeenskap en diens waarvoor ons God elke dag
 dank mag ons ons eie nie skiet vir ernstige

gewaartekens wat ons besporen nie. Ons as Evangelie-
 dieners is bewys daarvan dat ons predikante -
 broederkruige nie die omvang en diepte en getuowen-
 krag besit wat dit behoort te hê nie. In ons on-
 derlinge verhoudinge het daar 'n gespannenheid
 nigtroe as gevolg van verskil van omenige oor
 aktuek sake wat besig is om versoending en
 versyding in die hand te werk. By ons gemeente-
 lide merk ons baiekeer en treur ons oor die gebruik
 aan genaege same onderlinge geestelike werk en
 waagtige geestelike gemeenskap. Die ges van
 elkeen - vir - hamsel is al te kenmerk sigbaar in
 talre verhoudinge en op baie terreine. In die
 verhoudinge van kerke onderling is daar baie-
 keer die wies en wautrene te besporen van mens
 en groepe wat bang is dat die een 'n woordel
 bo die ander kan behaal wat eie kerk of kring
 se posisie of eer sal aarnak.

Maet ons nie in diepe oetmeed bely dat ~~dit~~^{daar}
~~aan~~ ons Christelike broederskap iets ernstig haper?
 In dat ons almal skuld het daaraan? Maet ons
 nie bely dat dit een van die redes is waarom mens
 ander vorms van broederskap opsiek of heer ag as
 die Christelike omdat die kenowa van die kerk
 nie altyd die warmte, die eghheid en die diepte besit
 dit in Christus alleen kan verkry? In waarsouder
 die wil van die mens verstik en vergoan?

As dit so is, maet ons dan nie een en almal
 ons voornem een tot God en vir mekaar te bid:

"In dit bid ek dat julle liefde nog meer en meer
soortbedig mag word in kennis en alle ervaring,
en die dinge waar dit op aankom, te onderskei,
sodat julle rein en vir niemand in aanstoot mag mees
nie, tot op die dag van Christus, bevred met die
genegtigheid wat daar is deur Jesus Christus tot
heerlikheid en lof van God" (Fil. 1:9-11)

Amen.